

for mit eget Bedkommende, men, jeg veed ogsaa, for Andes Bedkommende maa nedlægge en bestemt Indsigelse. Den ærede Krigsminister sagde, at man var enig om, at det var umuligt at forsvare hele Landets Omraade, og at man var enig i at anerkjende det Rigtige i, naar vi bleve udsatte for et pludseligt Overfald, og naar vi stode alene, saa at koncentrere Forsvaret paa Sjælland. Det staar i Folkethingstidenden Sp. 142. Med Hensyn til det første Punkt kan jeg snarere være enig, hvis man stærkt vil betone Ordene „hele Landets Omraade“, thi det, tror jeg, vist Ingen vil paa-
 staa, at man kan. Derfor man vil tage Ordet „forsvare“ i streng, bogtavelig Betydning, vil man let kunne blive enig endogsaa med dem, der mene, at der Intet kan gøres, thi forsvare os i bogtavelig Forstand kunne vi ikke. Naar man er kommet saa vidt, er der imidlertid to Veie at gaa; den ene er den: at opgive hele Forsvaret, men denne Veie haaber jeg, at kun meget Faa ville gaa; den anden er den: at yde et saa godt Forsvar, som vi efter vore Gøder og Kræfter kunne, saaledes at ingen Hoveddel af Landet vil kunne blive angreben, uden at Fjenden møder en alvorlig Modstand. I den Henseende vil jeg gjøre nogle Ord til mine, som ere faldne i det andet Thing, netop idag for 4 Maaneder siden, den 23de Februar, fra et æret Medlem, som jeg ikke tror, man vil frakjende Sagkundskab paa Grund af hans tidligere militære Stilling, og som ogsaa tidligere som Minister har haft Velgikthed til at se Sagen fra oven, nemlig det andet kongevalgte Medlem af Landstinget (Anders), der udtalte sig saaledes: „Fra mit Standpunkt vil det derfor selv sig stille sig som ufravigelig nødvendigt, at man ved en Forsvarsplan for Danmark, hvad enten Forsvaret kan være længere eller kortere, hvad enten det kan blive saa og saa stærkt eller mange Gange stærkere, dog altid retter det paa at kunne forsvare Hoveddelene af Riget“ (Landstingstidende 1875—76 Sp. 731). Jeg tror, at, naar den høitærede Krigsminister udtalte sig, som han gjorde igaar, saa oversaa han, hvad det forekommer mig, at det høitærede Ministerium er meget tilbøjeligt til, at overse i denne Samling, nemlig, at det Folkething, der sidder i dette Dieblit, ikke er det samme som det Folkething, der sad i Slutningen af Maris Maaned, men at der er foretaget Valg i Mellemtiden, og at der ikke alene har været en Udsættelse af Samlingen, saaledes som det har været Tilfældet med Landstinget. Det er for en stor Del nye Medlemmer, der nu sidder her, ligesom der ogsaa i selve Forsvarsudvalget er nye Medlemmer. Nu kunde den høitærede Krigsminister maaske fremtage en tidligere Betænkning, som ogsaa jeg har underskrevet, hvor man indrømmer Sandsynligheden af det Rigtige i at koncentrere Forsvaret paa Sjælland under visse Muligheder. Så, i det Tilfælde at Sjælland blev angrebet, og det alene var Formaalet for Fjendens Angreb, saa

ville jeg ogsaa anse det for rigtig at gjøre det; men jeg tror ikke, det er muligt i alle Tilfælde, og allermindst hvis vi i Forveien proklamere for Alverden, at, naar vi blive angrebne, saa skal Mting over til Sjælland. Jeg har derimod fundet det lige saa sandsynligt, at Sagen kunde stille sig saaledes, at det var Sylland og Fyn, som Fjenden ønskede at besætte, at det var disse Landsdele, som var Formaalet for hans Krigsførelse, og at han aldeles ikke brød sig om Sjælland. Saa vilde det dog være en underlig Maade at forsvare Landet paa: i det Tilfælde at drage Alt over paa Sjælland og gjøre Sjælland, om jeg saa maa sige, til et Mors for hele det øvrige Danmark. Naar jeg bruger dette Udtryk, er det ikke for at komme med nogenformhelt Ubehagelighed med Hensyn til Krigsførelsen i Sylland 1864; thi jeg tror, at den er blevet noget uretferdig bedømt, og jeg skal for mit Bedkommende tilbøielig være villig til at forsvare den. Hvis man virkelig kunde gjøre Sjælland til et Mors for det øvrige Danmark, kunde der være noget Rigtigt deri, forsaavidt Tropperne trængte til at udhvile sig, da de saa der ville kunne have et Sted, hvortil de kunde trække sig tilbage, og hvorfra de kunde føres frem igjen. Jeg tvivler imidlertid paa, at den Fjende, der angriber Sylland og Fyn og besætter disse Landsdele, ikke skulde være istand til tillige at afstjære Forbindelsen med Sjælland, saaledes at vi enten ikke kunne faae vore Tropper derover, eller hvis vi fik dem derover, ikke kunde faae dem tilbage igjen til Forsvar for det øvrige Rige. — Med Hensyn til den foreslaede Dagsorden glæder det mig meget, at den er fremkommet, og at den er affattet, som den er. Den peger netop efter min Mening paa, hvad der skal være det Grundvæsentlige i vort Forsvar. Den peger med den ene Haand paa Sjælland, paa den østlige Krigsstueplads for Landets Forsvar, og med den anden paa den vestlige Stueplads. Nu kan man vel sige, at det er negativt, den peger paa den østlige Stueplads, thi der tales kun om Udelukkelse af Kjøbenhavns Befæstning; men det er min Overbevisning, at, naar det først viser sig haabløst at faae Kjøbenhavn befæstet, vil det gaa de ærede Sagkyndige, der lide af en ulykkelig Kjærlighed til Kjøbenhavns Befæstning, paa samme Maade, som det saa ofte gaar Folk, der lide af ulykkelig Kjærlighed. Saa længe det varer, synes man, at det er det eneste Rigtige, at det ligesom gjælder Livet; men har man først opgivet Haabet, begynder man at se Tingene lysere, og saa varer det ikke længe, inden man finder et andet Sted, der kunde være et Støttepunkt for Tropperne paa den østlige Krigsstueplads. Jeg vedkjender mig, hvad det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. N. Jensen) sagde før, at jeg ogsaa hørte til dem, der mente, at Tropperne paa den østlige Krigsstueplads ikke skulle være uden militært Støttepunkt. Med Hensyn til det Udtryk i Dags-